

Eltűnt Vilmos császár?

Gyászlobogót lenget a szél a doorní kastélyon. -- Münchent a levegőbe akarták röpíteni a lázadó rohamosztárosok. -- Hitler elbarrikádozta magát a kancellári palotában

Papen lemonult az alkancellárságról

Hitler Hindenburg jogkörét már most át akarja venni. — A legújabb kivégzettek névsora

Néhány angol újságíró Doornba utazott hogy Vilmos excsászártól megkérdezzék: mi a véleménye a legutóbbi eseményekről. A palotában azonban csak az intendáns fogadta őket, aki azt mondta, hogy a excsászár vasárnap kirándulásra ment az Északi Tengerre. Az újságírók azonban megállapították, hogy Vilmos yachtja a kikötőben horgonyoz. Az angol újságírók megállapítása szerint Vilmos eltűnt, de a legtöbb valószínűség mellett szól, hogy titokban visszatért Németországba.

Kiutasították a német trónörököst

Egyes svédországi lapok tudni vélik, hogy a Reichswehr, a junkerek és a nagyiparosok már rövidesen meg fogják kísérelni a hatalom megragadását, ha erre elérkezettnek fogják látni az időt.

Eme feltevés mellett bizonyít Chamberlainnak, a Daily Herald munkatársának egyik érdekes cikke, amelyben azt hangoztatta, hogy Vilmos császár még ez év végén de legkésőbb a jövő év elején visszatér a német trónra.

"Az idő az ő számára dolgozik — írja Chamberlain, — aki egyébként lapjában néhány hét előtt előre megjósolta a németországi eseményeket. Chamberlain szerint a hadsereg idegenkedik Hitlertől és a tisztikar Blomberg tábornoktól az utolsó hadnagyig császárpárti. A volt császár állandó összeköttetésben van a Reichswehr tisztjeivel és Doornban pontosan kidolgozták már a Harmadik Birodalom után következő német katonai diktatura terveit.

Chamberlain tervei szerint szeptemberre lehet várni a katonai diktatura életbelépését. A cikkíró szerint azok, akik a Hohenzollern-restauráció érdekében dolgoznak, biztosra veszik, hogy a leszerelt rohamosztárosok és munkanélküliek kaphatnak lesznek egy új forradalomra, amely véget vet Hitler uralmának.

Ezekkel a hírekkel kapcsolatosan Hágából szenzációsan érdekes jelentés érkezett. A jelentés szerint vasárnap reggel óta Vilmos császár doorní kastélyán gyászlobogó leng. Miután sem a Hohenzollern-háznak, vagy a vele rokon családoknak egyetlen tagja sem halt meg. nyilvánvaló, hogy a gyászlobogót Schleicher tábornok halálának hírére tűzték ki.

A londoni lapok egy amsterdami hírt közölnek, amely tudni véli, hogy a volt trónörököst kiutasították Németországból és repülőgépen Doornba érkezett Vilmos excsászárhoz.

A Reichswehr tényleges tábornokai közül nemcsak Schleichert érte el Hitler preterianusainak gyilkos keze, hanem mint

újabbban jelentik, Fritsch tábornokot is, aki a Reichswehr vezérkari főnöke. Alighog Fritsch tábornok is hozzátartozott a Hitler eltávolítását akarók táborához, ezért kellett lakolnia életével.

Ezzel szemben a német hivatalos távirati iroda azt jelenti, hogy ellentétben a külföldön elterjedt hírekkel, nem végezték ki Bares monsignoret, Berlin katolikus püspökét, von Fritsch tábornokot, a Reichswehr vezérkari főnökét, Helldorf potsdami rendőrfőnököt és más személyiségeket, köztük a Hohenzollern hercegeket sem. Von Fritsch leölését a hadügyminiszter is cáfolja, sőt a bécsi Telegraph című lap szerint

von Fritsch a Reichswehr paancsnoka megfenyegette Hitlert, hogy letartóztatja, ha az itéletnélküli kivégzéseket tovább folytatja.

München rémnapjai

Prága, július 4.

Egész Berlinben még mindig lázas izgalom uralkodik. Hitler és bizalmi emberei elbarrikádozták magukat a birodalmi kancelláriátus palotájában, amit rendőr- és katonakordon vesz körül. A mellékutcákban véres összetűzések voltak a lovas-patrullok és civilek között, akik át akarták törni a kordont. A katonák kézigránátokat használták Tartani lehet attól, hogy Hitler élete nincs biztonságban.

Meg nem erősített jelentések szerint

Papent letartóztatták, de vele együtt letartóztatásba kerültek Seldte és Rübenach miniszterek is.

Münchenből kerülő uton érkező jelentések szerint a lakosság még mindig pánikhangulatban él. Az utcák kihaltak, csak a lovaspatrullok közlekednek. Azt beszéltek, hogy az egész város dinamittal alá volt akasztva és a lázadó rohamosztárosok csak adott jelre vártak, hogy az egész várost a levegőbe röpítsék. A gépfegyverek és ágyúk bömbölése irtózatossá ijedelemre adott okot.

Kétezerre emelkedett a letartóztatottak száma

Berlin, július 4.

Tegnap letartóztatták von Gleichen bárót, a Ring című lap szerkesztőjét is. Berlinben a letartóztatottak száma kétezerre emelkedett, amely szám minden bizonnyal még emelkedni fog. Ezek az újabb letartózt

tatások is azt bizonyítják, hogy a német nemzeti szocialista rohamcsapatok kénytelen-kelletlen átadják a vezető szerepet a birodalmi hadseregnek amelyre Hitler kormányja a jövőben támaszkodni akar.

Hitler átveszi Hindenburg jogkörét

Berlinből érkezett, magánforrásból származó hír szerint Hitler kancellár augusztus közepére összehívja a birodalmi gyűlést. A herogkeresztes vezér ezen az összejövetelen bizalmat akar szavaztatni magának, hogy pozícióját ezzel is alátámassza.

Hitler át akarja venni a kormányzó jogkörét, mint "birodalmi vezér" és módosítani akarja az alkotmányt.

Érdekes, hogy a legintenzívebben a lengyel sajtó foglalkozik a németországi eseményekkel. A Warszawszky Kurjer rendkívül érdekes részleteket közöl a lázadás előzményeiről. A lap tudomást szerez Röhrtől, hogy

több mint egy hónapja szervezte a felkelést és a terv az volt, hogy a rohamosztárosok június 30-án éjszaka megszállják Potsdamot, valamint a Wilhelmstrasset, foglyul ejtik a kormányt és Hitlert, katonai diktatúrát kiáltanak ki, a diktátor Schleicher tábornok lett volna.

A terv nem sikerült és most a Berlin melletti lichterfeldei kadétiskolában nemzetiszocialista pártbírószám ül, mely egyelőre 34 esetben hoz majd ítéletet. Ennek a bíróságnak a párt szabályainak értelmében joga van halálos ítéletek hozatalára is.

A minisztertanács nem vett részt a minisztertanácson

Berlin, július 4.

A birodalmi kormány ma ülést tartott, amelyen Hitler kancellár részletesen beszámolt a kormány ellen indult szervezkedésről, valamint a forradalom erős kézzel való leveréséről, mely szerint elejét vette annak, hogy Németországban ezrek és ezrek veszítsék életüket. Hitler beszéde után Blomberg hadügyminiszter szólalt fel és köszönetet szavazott meg Hitlernek azért, hogy a német népet ilyen megpróbáltatástól megmentette. Ezután a kormány új törvényt dolgozott ki, amelynek egyetlen pontja a szükségvédekezés intézkedéseivel foglalkozott. E szerint az 1934 június 30. július 1-én és július második haza és felségárulás leverése gégrehajtatott és az akkori cselekedetek mindenben jogosak voltak. A kormány a történelemmel kapcsolatban a szükségvédekezést biztosítja és a jövőre nézve úgy határozott, hogy a rohamosztagok törzstisztsíjait lehetnek azok is, akik nem tagjai a kormánynak.

A mai minisztertanács során többek között azt is elhatározták, hogy minden képviselő elveszíti mandátumát abban a pillanatban, amikor kizárják a nemzeti szocialista pártból. Bizonyos gazdasági retorziókról is határoztak, amelyeket egyes külföldi államokkal szemben léptetnek életbe, mert ezek az államok Németország ellenes háborúval fenyegetőznek. Október 30-ig szigorúan tilos minden gyülekezés a birodalom területén.

A Reuter iroda berlini jelentés alapján azt közli, hogy a minisztertanács előtt Papen benyújtotta lemondását, amit azonban nem fogadtak el. Erre Papen közölte Hitlerrel, hogy nem vesz részt a minisztertanácson. Hitler külön szobába vonult Papennel, akit negyedórán keresztül igyekezett rávenni álláspontjának megváltoztatására, az alkancellár azonban hajthatatlan maradt és eltávozott a minisztertanács színhelyéről.

Egy porosz katonatiszt nem futamodik meg.

Páris, július 4.

A Havas iroda részleteket közöl Schleicher tábornok meggyilkolásának körülményeiről. A tábornok pénteken este diszvacsorát adott neubabalsdorfi villájában. A vacsora során már valaki figyelmeztette állítólag a veszedelemre, amelyben élete forog és felszólította, hogy Brüninghez hasonló módon hagyja el az országot. Schleicher büszkén válaszolta:

— Egy porosz katonatiszt nem futamodik meg semmi elől.

Szombaton este az esti órákban gépkocsis állt meg a Schleicher villa előtt. Az egyik személy kiugrott a kocsiból és gyors léptekkel haladt fel a szalónba vezető lépcsőn. Néhány pillanat múlva több revolverlövés dördült el, majd az idegen sietve visszaugrott az autóból és társával együtt elrobogtak.

Kérje mindenütt a
GOLF borotva-pengét!
az acélipar legtekélyesebb alkotása
és öröme lesz a borotválkozásban
Vezétképviselet: Friedman Armin, Oradea
Promenad Eminescu 16.

Időjárás

Élénk északnyugati szél hűvös idő, változó felhőzet, főleg északon futó záporosók.

Erdélyi Magyarság

Július 6.

Kimondta a minisztertanács a romániai náci-párt feloszlatását

Végeért a parlament rendkívüli ülészaka. Titulescu expozéja a külügyi bizottságban a szovjetszerződésről. -- Saveanu kamarai elnök rövidesen belép a kormányba

Bucuresti, július 4.

A kormány tagjai szerdán délelőtt fél 9 órakor minisztertanácsot tartottak Tatarescu miniszterelnök elnöklése alatt. A minisztertanácsról hivatalos kommunikét adtak ki. A kommuniké szerint a kormány megvizsgálta a romániai német kisebbség politikai alakulatainak helyzetét és ebből folyólag elrendelte ezen alakulatok feloszlatását. Ilyenformán a szász náci-párt feloszlatása a mai nappal befejezett tényé vált.

Megállapítja még a kommuniké, hogy azok a hírek, amelyek Paul Angelescu hadfelszerelési miniszternek a kormányból való kiválásáról szólnak, nem felelnek meg a valóságnak. A lapok értesülése szerint a kormány átalakítására Tatarescu miniszterelnöknek Párisból való visszatérése után kerül sor, amikor is Saveanu a kamara elnöke belép a kormányba.

Maniu Gyula ma Buvurestibe érkezett, ahol részt vesz a parlament külügyi bizottságának ülésén. Ez alkalommal Titulescu nagy expozét tart a külpolitikai helyzetről, különösen pedig a román-orosz paktumról, mely ügyben mint ismeretes, Bratianu Gheorghe is interpellált. Titulescu expozéját

nagy érdeklődés előzi meg.

A parlament szerda délelőtti ülésén Aurel Milea többségi képviselő a magyarországi lapok romániai koncessziójára vonatkozó iratokat kérte mert állítása szerint ezekkel a lapokkal az utóbbi időben egész Erdélyt elárasztották.

A parlament rendkívüli ülészaka egyéb ként a mai nappal véget ért. A mai ülésen megszavazták még a kormány rendkívüli felhatalmazásáról szóló törvényjavaslatot.

A nemzeti parasztpárt elnöki tanácsát összehívták, hogy megállapítsák a párt országos kongresszusának végleges időpontját.

Antonescu helyettes vezérkari főnök pénteken a Simplon expressszel Párisba utazik. Tatarescu miniszterelnök hétfőn érkezik a francia fővárosba, ahol még találkozik Antonescuval.

Július 15-én szavazzák meg a főváros új költségvetését, amelyben 200 millió leit vettek fel egy új körút megnyitására. Az új bulvárd a Bratianu köruttól a Serban Voda hidig húzódik. A költségvetésbe további 200 milliót vettek fel az uccaburkolatok javítására, 100 milliót pedig három új park létesítésére.

Az újvilágháborúban Anglia nagyobb hadsereget küld a kontinensre mint 1914-ben

Anglia és Franciaország közösen felmondják a locarnoi szerződést

Páris, július 4.

Barthou francia külügyminiszter angliai látogatására jövő vasárnap kerül sor. Bár a francia külügyminiszter előre is a leghatározottabban cáfolja azokat a híreszteléseket, mintha olyan tárgyalásokat szándékozna folytatni Londonban, amelyek katonai vagy politikai megegyezést céloznának, az angol lapok részletesen foglalkoznak Barthou látogatásával és igen nagy fontosságot tulajdonítanak neki.

A Daily Herald lehozza Barthou nyilatkozatát amely szerint a francia külügyminiszter utjának az a célja, hogy fenntartsák a jóviszonyt Anglia és Franciaország között és hogy csak az általános közép-európai politikai helyzetről folytassanak barátságos megbeszéléseket.

A francia külügyminiszter nyilatkozata után a Daily Herald azt a megjegyzést fűzi hozzá, hogy Barthounak az a célja, hogy rávegye az angol kormányt hogy forduljon el eddigi a Népszövetségben elfoglalt álláspontjától és térjen vissza a régi szoros barátsághoz Franciaországgal szemben.

Barthou egyébként meglepődéssel veté tudomásul, hogy Mac Donaldot, aki mereven ragaszkodott a népszövetségi formákhoz, eltették az utból és a jelenlegi hadügyminiszter vette át a tényleges hatalmat, aki Franciaország lelkesebb híve.

Az új francia-angol közeledés célja az lesz, hogy a két állam kimondja azt, hogy 1. A leszerelési értekezlet megbukott, 2. A két ország közösen felmondja a locarnoi szerződést.

2. A Népszövetséget életben kell ugyan tartani, de ki kell mondani a tehetetlenségét. A két ország anélkül, hogy kilépne a Népszövetségből, felmondja a locarnoi szerződést és közvetlen tárgyalásokat folytatnak, hogy egymást minden körülmények között megvédjék és hogy Anglia a pillanat kíváncsiak szerint még hatalmasabb haderőt tudjon a kontinensre vinni, mint 1914-ben.

A Daily Herald megállapítja azt is, hogy Anglia jelenleg nagyobb haderővel rendelkezik, mint a világháború idején és ha Németország vissza akarja követelni gyarmatait, akkor nem fog késlekedni ezt a nagy haderőt a francia hadsereggel együtt Németország ellen küldeni.

Angliának ezzel szemben vannak követelése Franciaországtól, még pedig az, hogy Franciaország hagyjon fel a Szovjettel való kacérkodással, mert a szovjet jelenleg csak mutatja a nagy barátságot a franciák iránt, de titokban Németország érdekeiben utazik.

A Daily Herald cikke nagy szenzációt keltett, annál is inkább, mert Angliában tisztában vannak azzal, hogy Németország titokban éppen úgy fel van fegyverkezve, mint 1914-ben és nem idegenkedik egy új világháborútól, hogy gyarmatait visszakapja. A Szovjet már csak kényszerűségből is Németország mellé fog állani, mert tisztán látja azt, hogyha megtámadja Németországot, akkor örök veszedelmé, Japán, hátba fogja támadni. Erre nézve Japánnak van egy titkos szerződése Németországgal.

Véres aratás Csantavéren

Az Oláh testvérek borzalmas vérengzése munkaközben

Belgrád, július 4.

A Topolával határos Csantavéren kedden délután borzalmas testvérgyilkosság történt. Oláh Nándor 28 éves, nős, háromcsalados jómódu gazdálkodó neves szövőtás után két kaszavágással megölte gyengeelméjű öccsét, Józsefet.

Oláh Nándor és öccse József a véres napon az aratást kezdték meg. A gyengeelméjű József favillával a kezében foglalatostkodott a tarlón, amikor Józsefnek a bátyja feleségére tett megjegyzéséből kitört a vihar. A heves szövtás után József, akit csendes gyengeelméjűsége ellenére is gyakran kellett a tanyán megkötözve tartani, magasztartott villával, vérbenforgó szemekkel rohant bátyjára kiabálva "elárultál Judás, most meghalsz te is meg a feleséged is". Nándor a szorongatott helyzetbe a kaszával hátrálva védekezett. Hosszabb ideig tartott az izgalmas testverpárbaj miközben Nándor a testvére elleni védekezésben mintegy 10-12 lépést hátrált. Ekkor azonban József oly hevesen támadt rá, hogy Nándor a védekezésből támadásba ment át és kaszájával megszúrta József bal vállát. József a szúrás után azonnal összeesett, de pár pillanat után felkelt 4-5 lépést téve testvére felé. azt mondta: "En nem bántalak többé téged, te se bánt engem, béküljünk ki".

E szavak után Oláh József összeesett, még ott a helyszínen meghalt.

A szerencsétlen testvérgyilkosságnak szerelmi háttérre van. Egyesek azt állítják, hogy Oláh József testvére feleségének húzába Erdélyi Juliskába volt szerelmes, de a lány a szerelmet elutasította. A megölt József azt hitte, hogy testvére és annak felesége bészélték le a lányt arról, hogy a felesége legyen s ezért már többször is rátámadt testvéreire. A testvéri viszálykodás már január hónapban kezdődött s többször megismétlődve tartott addig, míg szerencsétlen

Súlyos munkásszerencsétlenség a sacueni papirlemezgyárban

Oradea, július 4.

Súlyos munkásszerencsétlenség történt a sacueni papirlemezgyárban. Dombi Sándor 19 éves munkás egyik kezét elkapta az egyik gép és összeroncsolta. Beszállították a bihormegyei kórházba, ahol amputálták és tőből levágták a kezét, de a fiatal szerencsétlen sorsu munkás állapota így is nagyon súlyos.

RADIOMŰSOR

Bucuresti. 12: Lemezek, 12.45: tőzse, lemezek, 13.15: Időjelzés, rádióújság, 13.40: Lemezek, 18: Dinicu-zenekar, 19.30: Művészeti előadás, 19.45: Lemezek, 20: Népköltőkről, 20.15: Wagner-lemezek, rádióújság. Budapest. 6.45: torna, utána: hanglemezek, 9.45: Hírek, 10: Felolvasás, 12: Időjárásjelentés, 12.05: Kenyeres Zoltán énekel, zongorakísérettel, 12.30: Hírek, 13.20: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, 13.30: Bertha István szalonzenekara, 14.40: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek, 16: "Spot és turisztika a Balaton mentén." (előadás), 16.45: Hírek, 17: "Különös történetek." (elbeszélés), 17.30: Cimbalomzene, 18: A rádiótárgysorsjáték húzása, 19: Fenyves Alice hegedű, zongorakísérettel, 19.30: Munkásfórák, 20: Operaházi zenekar. Opera részlet, 20.50: A rádió külügyi negyed-órása, 21.45: Hírek, időjárásjelentés, 22: Veres Lajos és cigányzenekara muzsikál, Kalmár Pál énekel, 23.10: Pataky Vilmos zenekearának műsora.

testvérgyilkosság lett a vége.

A szubotícai ügyészség részéről Zvekics Szever vizsgálóbíró. Velykovic Miodrag államügyész, dr Pejovics Szteván törvényszéki orvosszakértő szálltak ki a helyszínre. A szentai rendőrség részéről Vujosevics Novák bűnügyi kapitány és dr Papp Antal tornyosi orvosok voltak kint a helyszínen. A bizottság felboncolta a szerencsétlen Oláh József holttestét s megállapítást nyert, hogy a kasza a bal vállon keresztül hatolt be a testbe s a főereket átvágva, keresztülhatolt a jobb tüdőn. A seb 12 cm. széles és egész a jobb oldali bordák alatt ért véget.

Oláh Nándort beszállították a szentai rendőrségre, ahol folytatják kihallgatását, a minék befejezése után be fogják szállítani a szubotícai ügyészség fogházába.

Gyilkosság a töld miatt

Az asszony lefogta apja kezét -- férje hátulról agyoncsapta a baltával

Sighet, (Máramarossziget) július 4.

Sacalis György gazdálkodó, amikor a leányát hozzáadta Moldovan Gheorghehoz, megígérte, hogy rájuk hagyja a földjét, meg a házat. A fiatalok örömmel vették az ígéretet és erre az ígéretre támaszkodtak. mikor különböző kölcsönöket vettek fel. Az öreg ember azonban csak nem akart meghalni, a hitelezők pedig szorongatták a házaspárt.

Ez adta a végzetes elhatározást, hogy elteszik láb alól az öregembert. Hétfőn este

elmentek az öreg Sacalis Györgyhöz és barátságosan elbeszélgettek vele. Adott pillanatban az asszony megfogta az apja kezét, míg a férj hátulról fejbe csapta egy baltával.

Majd rárohantak az öreg emberre és addig verték, amíg élet volt benne. A gyilkosság után letörölték a vért és az ujjlenyomatokat a fejszéről és mintha semmi sem történt volna, elhagyták a házat.

Másnap reggel csendőrök költözték fel, akik megkötözve vitték be a gyilkos házaspárt a sighetii ügyészségre.

Mai naptól elfogadjuk a juniusi lapfejeket

A juniusi hónap végén lejárt 20 lapfejet a mai naptól elfogadjuk a kiadóhivatal és adja ki a sorszámmal ellátott igazoló jegyeket. Már megjelent és kapható

BÜNÖS SZERELEM

cimű modern társadalmi regényünk. Aki a lapfejeket gyűjti, a regényt az igazoló jeggyel együtt 4 lei költség ellenében megkapja.

Vidéki olvasóinkat is kérjük, küldjék, vagy szolgáltatassák be bizományosaink útján a lapfejeket, hogy a 100 nyeremény sorsa iránt intézkedhessünk. A mai napon a következő ajándékok lettek kiosztva, illetőleg elküldve:

6464 Palágyi József Sebes-Alba, nyári pullover.

8396 Farkas Sándor Ocna-Muresului, nyári pullover.

379 Özv. Márk Józsefné Turda vászoncipő.

229 Budaházy Bözsike, Carei, két pár női harisnya.

948 Koós Jolán Sibiu, két pár női harisnya.

1884 Olasz János nyugdíjas Sibiu, két pár férfi zokni.

8863 Bálint József, Targu-Mures, két pár férfi zokni.

9266 Nagy Ilonka Targu-Mures, hat darab női zsebkendő.

8527 Orosz Gyula Oradea, Popa György ucca 47. szám, 2 kg. cukor.

2445 Simoka Miklós Sant-Mihai, fehér selvem sál.

245 Kelemen Ferenc Felsőújvár virágváza.

2244 Oláh Ferenc Oradea, Köblös-telep, hat személyes vizes készlet.

5267 Schwartz Dezső Oradea str. Pompei 73 hat személyes likörkészlet.

9320 Fenicher Nándor, Oradea, Str. Horia 20. szám, hat személyes vizeskészlet.

2964 Kovács Lajos Oradea, Str. Lebedei 30, tíveg hamutartó.

1849 Gönczi Sándor Alba-Julia regénysorozat.

664 Nagy Domokos Sibiu regénysorozat

5224 Truczka Ferenc Oradea, Str. Hilaria No. 21. csavaros irón.

Kérjük olvasóinkat, gyűjtsék a most folyó tombola akcióhoz a lapfejeket, mert kiosztásra kerülnek az elismert márkájú Adesgo harisnyák, a szenzációsan szép Scampol trikók és még sok hasznos ruházati, háztartási és közszükségleti cikkek. Olvassa és gyűjtse az Erdélyi Magyarorságot.

Hathónapi börtönre ítélte a törvényszék a kétnejű oradeai kereskedőt

Oradea, július 4.

Erdekes bigámia-pert tárgyalta a törvényszék második szekciója. Mendel Mór helybeli kereskedő több mint husz évvel ezelőtt feleségül vette Heller Flórá, aki 1915-ben meghalt. A férfi ezután felutazott Pestre, ahol feleségül vette Orlich Rachelt 1919. április 21-én. Majdnem tíz évig éltek együtt amikor Mendel rokon látogatásra visszajött Oradeára, ahol megtetszett neki egy Spitz Berta nevű lány, kit feleségül is vett. A házasságkötés szabályszerűen megtörtént 1929-ben, amikor is Mendel első feleségének Heller Ilonának a halotti bizonyítványát mutatta be. A törvényszék bigámiáért vonta felelősségre Mendel Mór, aki azzal védekezett hogy ő úgy tudta,

hogy a Kun Béla ideje alatt kötött házasságok nem érvényesek. Külön be is jelentette, hogy nem kívánja fentartani az Orlich Rachellel kötött házasságát és így nyugodt lélekkel vette nőül Spitz Bertát.

A bíróság azonban bűnösnek találta Mendel Mór és hat hónapi börtönre ítélte. A vádlott felebbezést jelentett be.

3 oldal

Erdélyi Magyarország

Július 6.

Vadászjelzés volt és azt jelentette: "Fordulj balfelé." És az egyik fatörzsön később három rovást látott, egyiket a másik fölött, keresztvonással a jobb oldalon. Ez pedig erdész nyelven azt jelentette: "Csapda jobbra".

— Isten segíts! — kiáltotta Endicott hangosan, amikor később egy halfogó csapdát is megpillantott a vízben, alig tíz méter nyíra attól a helytől, ahol állt. De aztán ment tovább. Már nem érzett fáradságot. A szíve elszorult, amikor egy törött nyilvesz-szót talált. Indiánokra gondolt. Az fog talán kiderülni, hogy csak egy nomád indián bujkál itt ezen a komor hírű Senki Földjén. Endicott zsebre vágta a törött nyilat és ki-gombolta bundáját, mert a gyaloglásban ki-melegedett. Szomjas is lett és elhatározta, hogy lemegy a folyóhoz, hogy igyék. De nem jutott a folyóig. Mert ahogy előretörtetett atat keresve a vízhez, egy kanyargós homok-lejtőhöz ért. És a homokos hely mélyében a sziklafalhoz támaszkodva, gerendákból épült kunyhót pillantott meg.

Endicott hangosan kiáltott, miközben kunyhó felé közeledett, de senki nem válaszolt. Leült egy kis tűzifarakásra egy gödör mellé, amely faszénégetőnek látszott és megint csak azt mormogta: Isten segíts.

Aztán, amikor az ereje visszatért, vissza szemekkel körözött a házhoz. Belökte az ajtót. Megint hangosan szólt, de látta, hogy a kunyhóban nincs senki.

Ott állt a fehérre meszelt szoba közepén és egyszerre csak életről tanuskodó illatot érzett: főtt hús szagát, a földolgozott prémek szagát. Félrevonta a karibuffingonyúkat, megnézte a két hálót, a nagyot és a kicsit és meglátta a két hócipőt megint egy nagyot, s egy kicsit. Észrevett milyen lágy és finom az egyik özbőrű. Megszagolgatta. Valami gyenge női illatot érzett rajta. Meglátta a nyárfakéregből készült varrókosarat, amelyben néhány halcsonttűzű, csiszolt csontár, néhány halzsírral puhított idegszál és egy kezdetleges is vasalló volt. Még féltucat kerek lapocskát is talált, mindegyikben két kis lyukkal — gomboknak szánták. De az volt a meglepő, hogy ezek színezésből voltak. Összehozta szemöldökét erre a felfedezésre, de elfeledkezett legott róla, mikor meglátta a cseréből való szappantartót és benne az örökzölddel illatosított piperezappant.

A következő percben már megint másra ügyelt. A tűzhelyen a hamu még meleg volt és alatta paraszt talált. Ez pedig azt jelentette, hogy a ház lakói nem lehetnek a háztól messze. Ezen merengett, amikor valami mozgásra rezzent össze. A felsőösvényen jött valaki, Endicott kövémeredve és mozdulatlanul állt a helyén, mint a szobor. Egy fiú közeledett szürke-barna vadászkefében, térdnadragban — lesült arcú ifjú, akin farkasprémasapka volt és a vállán íjat viselt. Az oldalán tegez lógott.

Endicott figyelte az ifjút. Határozott volt a fejtartása, mozdulata, a járása könnyed, ruganyos.

Csak amikor odaért a starchiganhoz és feszült arccal kémlelt körül a napsugaraktól arany színűre festett nyugati ég felé fordította képét, látta Endicott, hogy tévedett. Nem fiú volt, hanem lány. És az a lány az — ő lánya, Claire. Először hátrabükkött egy-két lépéssel, karjával eltakarta a szemét, mintha valami látomány elől védekezne, amely oly borzalmas, hogy nem tud vele szembenézni. Már Claire is észrevette. Endicott tapogatózva állt föl, felemelte a reszkető kezét és felkiáltott:

— Clannie! Aztán eszelősen ismételtette: — Istenem, Istenem, az én Clanniem.

(Folytatjuk)

Erdélyi Magyarság

Julius 6.

Agyonsujtotta a villaryáram

Cluj, július 4.
Tegnap délután az Orion fémárugyár egyik alkalmazottja, a 35 éves Kovács Károly, végtelen szerencsétlenség áldozata lett. Az egyik 450 volt feszültségű kapcsolót akarta bekapcsolni, miközben a villaryáram megütötte. Halk jajkiáltás után összeesett.

A szerencsétlenül járt villanyszereit nass-talan próbálták életrekelteni. A mentőket is kihívták, de azok már csak a halál bekövetkeztét állapították meg. A rendőrség az ügyben bevezette a nyomozást, amelynek célja annak megállapítása, hogy tényleg valakit a szerencsétlenségért felelősség.

Véres verekedés Bucu-resti külvárosában

Bucuresti, július 4.
Hétfőre virradó éjjel súlyos kimeneteli verekedés történt a főváros egyik külvárosában a Stefan cel Mare utcában.

Mintegy husz tagból álló munkás társaság összevert két rendőrt. A munkások, miután egész vasárnap és éjjel mulattak, miután a kocsmát bezárták, az uccán enekelni kezdtek, mire a rendőr figyelmeztette őket, hogy menjenek békével haza és ne háborgassák az éjszaka csendjét. A munkások erre körülvették a rendőrt és fenyegető magatartást tanusítottak. A rendőr beleért a sípjába és a szomszédos rendőrszemet elküldte segítségért. Időközben még egy rendőr érkezett a helyszínre és most már ketten igyekeztek a fenyegető munkásokat megnyugtani. A munkások azonban megrohanták a két rendőrt és súlyosan bántalmazták őket.

A félig ájult rendőröket csak kihívott riadó rendőrkészültség mentette meg a haláltól, mert a munkások Emil és Florian Comanciu soffőrök biztatására meg akarták kövezni a két rendőrt.

A karhatalom körül fogta a munkásokat akik amikor látták, hogy nem tréfa a dolog, megadták magukat. Csupán Comanciu Emil erőszakoskodott és amikor a rendőrkormány közelébe jutott, kirántotta annak öviéből a bajonettet és a rendőrkormány hátába szúrta.

A munkásokat bekísérték a kerületi rendőrségre, ahol a két Comanciu testvért letartóztatták. A többi munkást igazoltatás után hazaengedték. Comanciu Emil gyilkossági kísérlet miatt átadták az ügyészségnek.

SPORT

Eldöntetlenül végzett a Crisana a CFR-rel

Az A csoport első helyezette a Venus

Bucuresti, július 4.
Tegnap délután játszották le a fővárosban a vasárnapi vihar által félbeszakított Crisana—CFR nemzeti bajnoki meccs hátralevő 60 percét. A meccsen a Crisana támadott többet, de gólt csak Barátkynak sikerült rugni, amit Attila egyenlített. A nemzeti bajnokság A) csoportjának helyezései ezzel a meccsel véglegesen kialakultak. Első a Venus, 2 Crisana, 3 CFR 4 Universitatea 5 AMEFA, 6. Kinizsi 7 Brasovia, 8 Ploesti Tricolor.

serült rugni, amit Attila egyenlített. A nemzeti bajnokság A) csoportjának helyezései ezzel a meccsel véglegesen kialakultak. Első a Venus, 2 Crisana, 3 CFR 4 Universitatea 5 AMEFA, 6. Kinizsi 7 Brasovia, 8 Ploesti Tricolor.

Csütörtökön Cluj-Oradea városközi mérkőzés

Cluj, július 4.
Csütörtökön délután fél 7 órai kezdettel endikvül érdekes és magasívójúnak ígérkező labdarugó attrakció lesz a cluji sporttelepen.

Oradea—Cluj válogatott csapatai mérkőzésén, mely érdekes erőpróbája lesz két város labdarugósportjának.

Az oradeaiak összes új szerzeményeikkel felszerelve érkeznek Clujra és közlésük szerint a következő csapattal fognak játszani.

Czinczér, Bartha—Chiroiu, Weichelt—Juhász — Krausz, Glanzmann—Farkas II. —Barátky — Bodola — Kocsis.

A csapattal még a következő játékosok utaznak Kolozsvárra:

Dombi, Kovács, Rónai, Lakatos II, Korony és Stetz, akik részben tartalékok, részben a regáti turára menő NAC cserejátékosai lesznek.

Kolozsvár csapatát az alkerület a következőképpen állította össze:

Sepsi, Sfera — Felecan I., Muntean — Criza — David Coborzan — Ploesteanu — Klébe (Haggibor) — Surlasiu — Capusan. Tartalékok Chendrean, Muresan, Pop Béla és Felecan II lesznek.

A cluji csapat összeállítása az adott körülmények között kitűnő, bár természetesen a csatársorból nagyon hiányzik Sepi. Reméljük azonban, hogy Klébi a Haggibor kitűnő csatára jól fogja betölteni a Sepi helyét és hogy a mérkőzés lefolyása örömdolgozat tanulságokat fog adni a város sportkedvelő közönségének. A mérkőzés bíróját szerdán jelölik ki.

Uioarai (marosújvári) futball

Uioara, július 4.
Az uioarai Solvay fejlődő és jóképességgel csapata vasárnap a cluji Victoriat látta vendégül. Eredmény 2:1 a Solvay javára. Bölönyi (Brasov) pártatlanul vezette le a mérkőzést.

A tesztült politikai helyzetre való tekintettel

Felemelték harmincezer fővel a francia hadsereg létszámát

Páris, július 5.
A francia képviselőházban Petain marsall, hadügyminiszter bejelentette, hogy a külpolitikai helyzetre való tekintettel a francia hadsereg tényleges létszámát 30 ezer fővel fel kell emelni. Ezzel szemben — mondotta Petain marsall — egyelőre eltekinthetünk a katonai szolgálati idő felemelésétől de lehetséges, hogy a legközelebbi jövő eseménnyel úgy alakulnak, hogy a katonai szolgálati idő felemelését is el kell rendelni. A Kamara pénzügyi bizottsága megállapította, hogy a hadsereg létszámának emeléséért a teljes felelősség a kormányt terheli — jogiszempontból azonban a bizottság nem talál kifogásolni valót a hadügyminiszter javaslatán.

Megszavazta a Kamara a nemzeti munka védelméről szóló törvényjavaslatot

Kreuter és Willer erélyes tiltakozására annyit enyhítettek a javaslaton, hogy csak a könyvelésre vonatkozó levelezést kell román nyelven végezni. -- Cuza a nemzetközi szerződések ellen

Bucuresti, július 4.
A Kamara kedd délutáni ülésén általánosságban és részleteiben is megszavazták a nemzeti munka védelméről szóló új javaslatot. Az általános vitánál Willer József kérte Teodorescu iparügyi minisztert, hogy ismételtén szegye, ze le: a javaslatban előforduló "román" szó az alkotmány szellemében az ország összes állampolgáira vonatkozik.

A részletes vitánál előbb Kreuter német képviselő tiltakozott az ellen a szakasz ellen, amely a magánvállalatokat arra akarja kötelezni, hogy könyvelésüket és levelezésüket román nyelven végezzék, mert ez ellenkezik a békeszerződésekkel.

Cuza (közbeikt): Lealázó, hogy ön itt állandóan a békeszerződésekre hivatkozik.

Willer: Az a benyomásom, hogy Önök nál messze mennek az érzékenységekben és nem egyeznek felfogásban Titulescu külügyminiszter urral és a megboldogult Duca miniszterrel.

Kiütötte a szemét a lezuhanó fa

Oradea, július 4.
Bot Lazar belfiri (bélfényéri) munkás az erdőben dolgozott. Munkaközben az fa rázuhan és az ütés következtében balizmeme kifolyt. Beszállították a bihormeyei kórházba.

Meghalt a lopáson ért Nagy Juliánna oradeai asszony, aki a csendőrök előtt mérgezte meg magát

Oradea, július 4.
Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy a kísértő csendőr szemeláttára zsírosszódát ivott Nagy Juliánna oradeai háromgyermekes családanya, akit a valea lui mihaili városon lopáson értek tetten. Az asszonyt be szállították a kórházba és egy rendőrt állítottak az ágya mellé. Az őrizet azonban felesleges volt, mert a szerencsétlen asszony napán éjszaka meghalt.

niszterelnök felfogásával. Meg vagyok győződve arról, hogy én az ő szellemükben beszélek, mikor leszögezem, hogy egy nemzet-

Chilében kitört a kommunista forradalom

London, július 4.
Chilében kommunista forradalom tört ki. Cantin városában ezer felfegyverzett munkás és paraszt lázadó katonák társaságában megrohmozta és elfoglalta a középületeket. A kormány különvonatokon és bombavető repülőgépeken küldött katonai erősítéseket, de a felkelők városról-városra haladnak és a karhatalom eddig tehetetlennek bizonyult velük szemben. A polgári lakosság fejvesztetten menekül. A forradalom halottainak száma több százra emelkedett.

MI AZ,

ami bőrét üdévé, frissé, fiatalossá varázsolja?
A FLOREAL arckrém hatása páratlan!

Vezérképvislet: DROGUERIA „CENTRALA” Oradea Telefon 6-56.

A királyhágómelléki ref. tanítók Anghelescu miniszterhez

A tanítók újabb nyelvvizsgájával kapcsolatosan a Királyhágómelléki felekezeti tanítók nagygyűlést tartottak Sacueniben. A nagygyűlésen megjelentek az összes bihari, máramarosi és bánáti tanítóegyesületek kiküldöttei. Tóth Zsigmond sacuenii ref. tanító elnökléte alatt folyt le a gyűlés, mely elkeseredett hangon foglalt állást az újabb nyelvvizsgák ellenő Közös meggyőződése a tanítóknak, hogy a vizsgakényszer nem alkalmas a román nyelv elsajátítására, nem is beszélve arról, hogy a tanügyi közegeknek számos visszaélésre ad alkalmat a vizsgára kötelezettek névsorának megállapításánál. A tanítók meg akarják tanulni a román nyelvet, de olyan módon, amely alkalmas idegen nyelv elsajátítására. Arra kéri a kormányt, hogy anyagi lehetőségek biztosításával tanfolyamok rendezése által nyújtson alkalmat a felekezeti tanítóknak a

román nyelv tökéletes elsajátítására. Ilyen tanfolyamokon a tanítóknak bármikor szívesen résztvesz. A nagygyűlés résztvevői emlékiratot intéztek a közoktatásiügyi miniszterhez, amelyben szívbemarkoló hangon tárgyják fel kétségbetűtő helyzetüket és kérik segítséget. — A nyelvvizsga kényszere — mondja az emlékirat — elsősorban az öreg tanítókat sújtja, akik a mai nehéz időkben amugyis leginkább kivették részüket a szenvedésből. A világháború martalékai lettek, majd hazatértük után újabb küzdelmet kellett folytatniok létfontosságukért, hogy a nyelvvizsga bizonyítványukat megszerezhessék.

fejezik be emlékiratukat a tanítók.

5 oldal

Erdélyi Magyarság

Július 6

300 méteres mély szakadékba zuhant két sibiui tanár

Eltévedtek a ködben a fagarasi havasokon

Sibiuból jelentik: Megdöbbenő kettős szerencsétlenség tartja izgalomban a szász társadalmat. Két ismert tagja: Neulingerl és Ruzsinszka professzorok kirándulásra mentek a fagarasi havasokba. Utközben azonban eltévedtek és a sűrű köd akadályoz-

ta őket a tájékozódásban. Valószínűleg így történhetett, hogy nem vették észre az alattuk tátongó mélységet, amelybe mindketten belezuhanak. A 300 méternyi mélységben megtalálták hullájukat.

Gyilkosság a vasuti töltésen

Ismeretlen holttest állította meg a cernauti vonatot útjában

Cernauti július 4. Titokzatos hullára akadtak rá a Ghice Voda—Vijnitai vasuti töltésen. A pályafelvigyázó tegnap éjjel rendes ellenőrző körútján volt amikor a sötétben egy alakot vett észre a vasuti töltésen, amely keresztben feküdt a két sinen, úgy, hogy a vonat a fejét és a lábát vágta volna el. A pályafelvigyázó azt gondolta hogy részeg emberrel van dolga és költögetni kezdte azzal, hogy mindjárt jön a vonat. A fiatal ember azonban nem mozdult. A pályafelvigyázó közelebb hajolt hozzá és megdöbbenve látta, hogy a fiatalember halott. A hátából még szivárgott a

vér, a teste meleg volt. Avonát jelzett. A pályafelvigyázó előre szaladt és figyelmeztető patront rakott a sinekre, hogy a vonat álljon meg. A vonaton amely a holttest előtt pár méterre állt meg, egy orvos is utazott, aki megállapította, hogy a fiatalember gyilkosság áldozata lett. Személyazonosságát nem sikerült megállapítani. A holttestet beszállították a cernauti hullaházba, ahol felboncolták. A rendőrség pedig megindította a nyomozást a titokzatos hulla személyazonosságának felderítésére és a gyilkos felfedezésére.

Vadászfegyverével szájonlőtte magát és azonnal meghalt egy turdai (tordai) bankigazgató fia

Apja szerencsétlen szerelme kergette a halálba a husz éves fiatalembert

Turda, július 4. Borzalmas módon követett el öngyilkosságot Nagy József nyugalmazott bankigazgató 20 éves fia a város határában levő palabányánál. A fiatalember vasárnap délután kiment a bánya közelébe, ahol vadászfegyverével szájon lőtte magát és kifolyt agyvelővel pillanatok alatt meghalt.

A fiatalember tragikus halálának oka családi viszály. Amint hátrahagyott levelében elmondja, apja viszonyt folytatott egy férjes asszonnyal, ami miatt állandó kelle-

metlenségek voltak napirenden a családban. A fiatalember már egy másik alkalommal is öngyilkosságot kísérelt meg, de abba nem halt bele. Holttestét beszállították a városi bonctani intézetbe, ahol a vizsgálat alkalmával az előbbi öngyilkossági kísérlet után testében maradt seréteket is megtaláltak. A huszéves fiatalember a családi viszályok miatt az utóbbi időben buskomorra lett és kétségbeesetten lehagolt állapotában követte el tettét. Halála nagy részvétet váltott ki a város magyar társadalmában körében.

Erdélyben és a Szilágyságban tovább pusztít az árvíz

Brasov (Brassó) és Sf. Gheorghe (Sepsiszentgyörgy) között megszakadt a vasuti közlekedés. -- A simleul silvaniei árvíz katasztrófa

A napok óta tartó esőzések nagy árvízveszedelmet idéztek elő a Szilágyságban. Számos községben házak dőltek össze, megszakadt a távíró és telefon összeköttetés, sőt a Carei (Nagykároly)—Zalau (Zilah) közti vonalon a vonatösszeköttetés is szünetel. A nagyszabású árvíz szerencsére még emberáldozatot nem követelt, de a vetésekben óriási, felbecsülhetetlen károkat okozott.

Borla (Szilagyballa) községet hétfőn éjjel öntötte el a kiáradt Kraszna. Négy ház összedőlt és mintegy 30 ház, közte a posta és a községháza is víz alá került, úgy hogy egy napig szünetelt a telefonösszeköttetés is. A község határában levő vetések teljesen elpusztultak.

Valcaul de jos (Magyarvalko) és Nus-

falau (Szilágynagyfalu) szintén szomorú sorsra jutott. Itt is több házat lepett el a víz. Nusfalau (Szilágynagyfalun) a Darvas cég falerakatából több mint félmillió lej értékű faanyagot vitt el az ár.

Simleul Silvaniein (Szilágysomlyón) 60 házba hatolt be a víz, 11 ház és 2 istálló, összeomlott.

Az állomástól nem messze egy magas partvonulat felől meg lehet közelíteni a folyót. Százakra menő tömeg verődött itt össze, mely aggódva lesi: nő-e, vagy csökken a víztömeg. A Kraszna sodrában butordarabok, házfedelek, állati tetemek usznak. Sőt ma hajnalban valahonnan egy emberi holttestet is magával sodort a víz. A hatalmas hullámok miatt kihalászásra még gondolni

sem lehet. Mialatt a Kraszna Simleul Silvaniei (Szilágysomlyó) és vidéke körül pusztított, a Berettyó is elhagyta medrét és mára virradó éjszaka 12 órára Szilágynagyfalun, Ipp és Zovány községek viz alá kerültek.

Alaposan megrongálta az árvíz a vasutvonalat is. Zalau (Zilah) és Sarmasag között három helyen elmosta a töltést, Carei (Nagykároly)—Zalau (Zilah) között pedig már harmadik napja teljesen szünetel a vonatösszeköttetés. A forgalmat még átszállással sem tudták lebonyolítani, úgy hogy az érkező csomagokat is Zalau (Zilah)—Sibau (Zsibó)—Satmar felé irányítják.

A legújabb jelentések szerint a Székely földön is nagy károkat okoztak az áradások Brasov (Brassó) és Fogaras, valamint Brasov és Sft. Gheorghe (Sepsiszentgyörgy) között az áradás elmosta a vasuti töltést és a forgalmat még átszállással sem lehet lebonyolítani.

Kedden délután Simleul Silvaniei (Szilágysomlyón) az áradás egyre emelkedik. Kocsik, szekerek, autók nem közlekedhetnek az emberek csak csónakokon közlekedhetnek.

Emberáldozatai vannak a bulgáriai árvíznek

Szófia, július 4.

Északbulgáriában tegnap egész nap borzalmas felhőszakadás pusztított. Niropol megyében több falu teljesen víz alá került. A gyengébben épített házak összeomlottak. Eddig 12 halottat, köztük több nőt és gyermeket találtak, de félő, hogy a halottak száma még emelkedni fog. Az anyagi kár felbecsülhetetlen.

Deván fogták ki a Marosba fu ladt simeriai (piskii) pincérleány holttestét

Deva, július 4.

A Maros halálos áldozatot szedett Simerian (Piskin). Rusu Zsuzsanna 18 éves pincérleány a napokban kiment a Maroshoz fürödni. Az uszni nem tudó fiatal leányt az ár elragadta és Devaig sodorta. Másnap délután a Maros parton strandolók fedezték fel a holttestet. A devai ügyészség megadta a temetési engedélyt.

APROHIRDETÉSEK

Kártyából multat, jövőt jósol, tanácsot ad, Str. Pasielor (v Madár-ucca) 7. 1582

Harminc, negyven éves németül tudó mindenest, ki szakácsnői teendőt is végez, felvesz, Andru, Bulv. Reg. Ferdinand 11.

Bucurestibe ügyes lapárosok felvételnek jó keresettel. Jelentkezni Bucurestiben, Balcan Press, Str. Cobalcescu 29, vagy a kiadóhivatalban.

Lapkihordót bevezetett helyekre (külvárosra) fix fizetéssel és percenttel felveszünk. Gyakorlottak előnyben. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Vendéglőbe konyhás kerestetik, Str. Decebal (v Vitéz-ucca) 46. 1551

Szünidő alatt fiatal újságárosokat jó keresettel felvesz az Erdélyi Magyarország. Jelentkezni mindenütt a lap megbízottjainál, vagy lapunk kiadóhivatalában.

Allást kaphat: 3 kövező, 20 vasöntő, elsőosztályú munkások, vasfolyó cső öntéshez Ploestibe, hosszabb munkaidőre. Utiköltséget fizetik Jó munkások akkord-munka után heti 1400 lej kereshetnek, nő, családos munkások havi 240 lej lakbért is kapnak, 20 kartonmunkásnő dobozgyárba 5—8 lej órabér. Hatósági Munkaközvetítő Hivatal, Oradea, Str. Alexandri 3.

Ügyes lapárosokat jó keresettel úgy helyben, mint Erdély minden nagyobb városában felveszünk az Erdélyi Magyarország árusításához. Jelentkezni lehet a megbízottaknál és a kiadóhivatalban.

PASZTOR-NYOMDA. ORADEA